

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/199/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114223121
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114223121.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Roman Kvasnica, advokát, s.r.o. so sídlom Sad A. Kmeťa 24, Piešťany proti žalovanému W. G., nar. X.X.XXXX, bývajúcemu v B., na ul. T. W. XX, o zaplatenie 1.659,12 Eur a prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 18.3.2015, č. k. 11C/334/2014-90 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému sa ich náhrada n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej účastníci dňa 26.5.2005 uzavreli písomnú zmluvu o poskytnutí balíka EXTRA k bežnému účtu zriadenému touto zmluvou. Dohoda sa týkala aj poskytovania konkrétnych elektronických služieb k danému účtu a v časti IV. zmluvy bola uzavretá aj zmluva o kontokorentnom úvere. ňou bol dohodnutý úverový rámec 33.000,- Sk (1.095,40 Eur) s priemernou úrokovou sadzbou 9,65%. Konečná splatnosť úveru bola stanovená na 24.9.2005 a dohodnutý bol poplatok za správu úveru 0,20% mesačne z výšky úverového rámca. Listom zo dňa 19.5.2006 žalobca zmenil výšku povoleného prečerpania na účte žalovaného na 39.000,- Sk (1.294,56 Eur). Ďalším listom zo dňa 13.12.2012 žalobca odstúpil od zmluvy s účinnosťou ku dňu doručenia tohto oznámenia. Žalobca pritom na pojednávaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu potvrdil, že došlo k účinnému odstúpeniu od predmetnej zmluvy ku dňu 14.12.2012. Navyše tento dátum ukončenia zmluvy a to 13.12.2012 vyplýva aj z prehľadu operácií na príslušnom bežnom účte (č.l. 36 spisu). Z prehľadu transakcií na príslušnom účte žalovaného za obdobie od 26.5.2005 do 31.12.2008 (č.l. 55 -64 spisu) vyplýva, že na tomto účte žalovaný uskutočnil celkovo výbery v hodnote 851.993,30 Sk, realizoval trvalý príkaz na úhradu v hodnote 254.625,- Sk a platil kartou vo výške 12.564,50 Sk. Na tento účet vložil z iných účtov prostriedky v hodnote 512.710,10 Sk a uhradil splátky vo výške 1.188.057,51 Sk.

Zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu tak, ako to vyplýva z § 23 a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 25.11.2004 do 31.3.2006. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. V zmysle § 23a ods. 2 tohto zákona na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa

osobitného predpisu sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu (v poznámke je odkaz na § 52 až 60 Občianskeho zákonníka).

Spotrebiteľské zmluvy majú občianskoprávny charakter, čo napokon možno vyvodiť aj z ich zaradenia do Občianskeho zákonníka, ale tiež z ustanovenia § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Ďalším argumentom je skutočnosť, že vzhľadom na charakter účastníkov zmluvy a jej predmet, je potrebné zmluvu posudzovať podľa osobitného právneho predpisu, ktorým je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluvu teda nie je možné posudzovať podľa Obchodného zákonníka.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Súdy už vo viacerých rozhodnutiach vyslovili názor o nutnosti aplikácie Občianskeho zákonníka, či už v otázke premlčania alebo posúdenia odstúpenia od zmluvy pri spotrebiteľských zmluvách. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ustanovením *lex specialis* s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy vrátane úverov. Ak by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sleduje vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa oproti následku, ktorý dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona, pričom je logické, že zákonodarca tým rozumel Občiansky zákonník. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo, ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Vychádzajúc z občianskoprávneho charakteru spotrebiteľskej zmluvy a skutočnosti, že úprava odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako úprava v Obchodnom zákonníku, pri odstúpení od zmluvy sa použije inštitút odstúpenia upravený v ustanovení § 48 Občianskeho zákonníka.

Podľa ustanovenia § 48 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Pochybnosti v tomto smere už odstránil zákon č. 102/2014 Z.z., ktorý doplnil § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a to tak, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa pri odstúpení od zmluva ruší od začiatku (*ex tunc*) a preto vzťah z nej je potrebné vyporiadať podľa § 457 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Je náležité a plne v súlade s princípom ochrany spotrebiteľa, že v prípade dualistickej právnej úpravy rovnakých inštitútov sa pre spotrebiteľské vzťahy aplikuje občianske právo a nie podnikateľské právo. Je potrebné vychádzať aj z toho, že zmluvu a všeobecné obchodné podmienky koncipoval len žalobca, ktorý sa sám rozhodol pre odstúpenie od zmluvy, aj keď mohol použiť či už mimoriadne zosplatnenie úveru alebo výpoveď zmluvy.

V tejto súvislosti je možné poukázať i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.6.2013 sp. zn. I.ÚS 402/13, ktorý sa zaoberal sťažnosťou práve vo veci právneho posúdenia odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka pri spotrebiteľskom úvere a považoval ho za ústavne komfortný a preto sťažnosť odmietol. Napokon ako ďalší argument možno použiť aj zákon č. 258/2001 Z.z. a konkrétne § 5, ktorý sa týka odstúpenia od zmluvy o spotrebiteľskom úvere veriteľom v prípade omeškania splátok, kde pri práve na odstúpenie od zmluvy je pri poznámke uvedený § 48 Občianskeho zákonníka.

Vychádzajúc z ustanovenia § 457 Občianskeho zákonníka žalobca má nárok len na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých žalovanému. Podľa výpisu jeho účtu ide o sumu 1.119.182,80 Sk. Keďže žalovaný na splátkach uhradil vyššiu čiastku, uplatnený nárok je nedôvodný.

Vo veci sa nebolo možné sa stotožniť s názorom o premlčaní a neplatnosti zmluvy. Relevantná je totiž zmluva o kontokorentnom úvere, ktorá sa posudzuje podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Uplatnený nárok totiž nevyplýva zo zmluvy o bežnom účte a povolenom prečerpaní, ale zo zmluvy o poskytnutom kontokorentnom úvere. Aj pre kontokorentný úver platí ustanovenie § 4 ods. 2 citovaného zákona o obligatórnych náležitostiach zmluvy v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. g/ tohto predpisu zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V predmetnej zmluve o kontokorentnom úvere chýba údaj o RPMN, ktorý je možné určiť z počiatočných vstupných údajov aj pri takomto type úveru. Je potrebné si uvedomiť, že údaj o RPMN je najdôležitejším údajom pre spotrebiteľa pre jeho rozhodnutie o výhodnosti, či nevýhodnosti úveru, nakoľko zahŕňa všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za poskytnutý úver zaplatiť. Z toho dôvodu zákonodarca stanovil pri absencii tohto údaju ten dôsledok, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca ako dodávateľ finančnej služby a profesionál na finančnom trhu nemôže túto skutočnosť opomínať. Aj pri tomto právnom posúdení teda žalovaný by mal vrátiť žalobcovi len reálne poskytnuté prostriedky tak ako aj pri závere o zrušení zmluvy. Chýbajúca náležitosť však nevedie k neplatnosti zmluvy tak ako to vyplýva z § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z..

Výrok o trovách bol odôvodnený podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.659,12 Eur s 9,65 % ročným úrokom zo sumy 1.559,13 Eur od 23.11.2013 do zaplatenia a s 8 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.559,13 Eur od 23.11.2013 do zaplatenia. V prípade potvrdenia rozsudku požiadal vo veci pripustiť dovolanie a to o právnej otázke, či sa pri posúdení premlčania práv zo zmluvy o bežnom účte uzatvorenej dňa 26.5.2005, na ktorú sa podľa ustanovenia § 710 Obchodného zákonníka použijú primerane ustanovenia Obchodného zákonníka o zmluve o úvere uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní (§ 100 až 114 Občianskeho zákonníka) alebo ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní (§ 387 až 408 Obchodného zákonníka). Ako dôvod uviedol, že vo veci sa nesprávne posúdila zmluva uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 26.5.2005. Táto zmluva je zmluvou o bežnom účte uzatvorenou podľa ustanovenia § 708 a nasl. Obchodného zákonníka, v ktorej sa žalobca zaviazal podľa ustanovenia § 710 Obchodného zákonníka na poskytnutie tzv. kontokorentného úveru, na ktorý sa primerane použijú ustanovenia Obchodného zákonníka o zmluve o úvere. Na právny vzťah sa vôbec nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z. z. čo výslovne vyplýva z ustanovenia § 1 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. I v prípade, ak by sa na posudzovaný vzťah mal aplikovať zákon č. 258/2001 Z. z. je potrebné uviesť, že tento zákon neupravuje žiadny osobitný zmluvný typ, ale obsahuje len špeciálne ustanovenia k zmluvným typom upraveným v iných právnych predpisoch. Primárne je potrebné zdôrazniť, že posudzovaná zmluva bola posudzovaná v čase, keď spotrebiteľskými zmluvami podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka boli len zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka. Na tento zmluvný vzťah teda do 31.12.2007 nemožno aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ako vyplýva z ustanovenia § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31.1.2013 uzatvorená zmluva predstavuje tzv. absolútny obchod a použitie Obchodného zákonníka na tento vzťah nemôžu účastníci zmluvy dohodou vylúčiť, čo vyplýva i z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Právne vzťahy vzniknuté zo zmlúv uvedených v ustanovení § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka sa spravujú treťou časťou Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. Zároveň je potrebné uviesť, že ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka nezakladá všeobecnú prednosť pre spotrebiteľa výhodnejších ustanovení Občianskeho zákonníka, ale len neumožňuje zmluvným stranám dohodou sa odchýliť od úpravy Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Lenže v posudzovanej veci nejde o prípad, keď by sa zmluvné strany dohodou odchyľovali od právnej úpravy Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, ale o situáciu, keď je kogentným zákonným ustanovením predpísaná aplikácia Obchodného zákonníka. Zmluvné strany sa teda nemohli dohodnúť o tom, či sa bude pri posúdení premlčania nárokov z ich zmluvného vzťahu alebo pri posúdení právnych následkov odstúpenia od zmluvy aplikovať Obchodný zákonník alebo Občiansky zákonník, ale museli rešpektovať kogentnú právnu úpravu prikazujúcu aplikovať Obchodný zákonník a vylučujúcu aplikáciu úpravy Občianskeho zákonníka. Pokiaľ sa vo

veci argumentuje ustanovením § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka v súčasne účinnom znení toto ustanovenie nemožno retroaktívne aplikovať na práva vzniknuté pred jeho účinnosťou teda na práva vzniknuté pred 1.4.2015. Práve novelizáciou uvedeného zákonného ustanovenia samotný zákonodarca jednoznačným spôsobom potvrdil, že pred 1.4.2015 bolo potrebné na tzv. absolútne obchody aplikovať prednostne ustanovenia Obchodného zákonníka. Žiadne zákonné ustanovenie do 31.3.2015 nezakladalo v spotrebiteľských veciach všeobecnú prednosť Občianskeho zákonníka. Zmena nastala až od 1.4.2015. Túto zmenu nemožno aplikovať retroaktívne na práva vzniknuté pred účinnosťou novelizovaného ustanovenia § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka.

Dispozitívne ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňuje veriteľovi v prípade omeškania dlžníka so splácaním úveru od zmluvy odstúpiť, pričom zároveň upravuje i následky tohto odstúpenia, ktorými sú povinnosť vrátiť dlžnú sumu spolu s úrokmi. Ide o osobitnú právnu úpravu k § 351 Obchodného zákonníka. Záväzok vrátiť poskytnutú sumu s úrokmi pri odstúpení od zmluvy pre omeškanie so splácaním teda nezaniká a nezaniká ani zabezpečenie záväzku. Tieto právne následky odstúpenia od zmluvy vyplývajúce z § 506 Obchodného zákonníka sa stali i súčasťou posudzovanej zmluvy. Z uvedených dôvodov nemožno na vec aplikovať ustanovenie § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré je navyše ustanovením dispozitívnym, teda mohlo byť zmenené dohodou zmluvných strán.

Pri posudzovaní zmluvného vzťahu sa dospelo k záveru, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, v ktorej absentuje RPMN ako obsahová náležitosť predpísaná zákonom č. 258/2001 Z. z., pričom právnym dôsledkom tohto nedostatku malo byť to, že úver je bez úrokov a poplatkov. Tento záver ale nie je správny. Na zmluvu z 26.5.2005 sa nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z. z. a preto nemusí obsahovať RPMN. Absencia RPMN za predpokladu, ak by sa na zmluvu zákon č. 258/2001 Z. z. vzťahoval by nemala za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov, pretože takýto následok s absenciou RPMN spája zákon č. 258/2001 Z.z. až s účinnosťou od 1.1.2008 (§ 4 ods. 3). Právne vzťahy, ktoré vznikli so zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej do 30.6.2006 sa spravujú právnymi predpismi účinnými do 30.6.2006. Absencia RPMN v tejto veci by bola konvalidovaná čerpaním úveru bez ďalších sankcií pre veriteľa.

Žalovaný navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolačný súd v zmysle zásad ust. § 212 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej ochrana spotrebiteľa v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Tento právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 23a ods. 1 za spotrebiteľské zmluvy považoval zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárali vo viacerých prípadoch a bolo obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňoval. Uvedené ustanovenie teda nevylučovalo, aby charakter spotrebiteľskej zmluvy nemohla mať i zmluva o úvere uzatvorená v súlade s ustanoveniami § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva uzatvorená so žalobcom túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky, ktoré spotrebiteľ ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Novela Občianskeho zákonníka uskutočnená zákonom č. 150/2004 Z.z. s účinnou od 1.4.2004 zakotvila do nášho súkromného práva, právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Uvedenou novelou bola prebratá i Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách čo je zrejme

z ustanovenia § 879 g Občianskeho zákonníka. Aj keď Občiansky zákonník účinný od 1.4.2004 v ustanovení § 52 ods. 1 za spotrebiteľské označil len odplatné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka a zmluva podľa § 55 Občianskeho zákonníka, táto okolnosť nevylučuje aplikáciu ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní neprijateľných podmienok aj v iných spotrebiteľských zmluvách napr. v úverových zmluvách. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a ani právnu úpravu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách vôbec neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov Občianskeho práva.

V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri úverových zmluvách je potrebné vychádzať z ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka upravujúcich analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Čo sa týka právnej úpravy odstúpenia od zmluvy táto bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v Obchodnom zákonníku a v Občianskom zákonníku. Podľa ustanovenia § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka, odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Tento právny predpis v ustanovení § 351 ods. 1 umožňuje, aby určité ustanovenia mohli podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu trvať aj po ukončení zmluvy. Pri úverovej zmluve ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňovalo veriteľovi odstúpiť od zmluvy, ak bol dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a požadovať od dlžníka vrátenie dlžnej sumy s úrokmami. Na rozdiel od uvedeného Občiansky zákonník s odstúpením od zmluvy v ustanovení § 48 ods. 2 v zásade spája jej zrušenie, a to s účinkami od začiatku. Zákonná úprava odstúpenia od zmluvy v Občianskom zákonníku je teda pre žalovaného ako spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa žalovaný vzdať nemohol. Aj keď ustanovenie § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkom zmluvy dohodnúť sa na inom zrušení zmluvy než od jej začiatku, pri spotrebiteľskom vzťahu táto možnosť je výrazne obmedzená ustanovením § 54 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Akákoľvek dohoda posúvajúca moment zrušenia zmluvy na iný termín než od začiatku vzhľadom na následky tohto jednostranného právneho úkonu bez akýchkoľvek pochybností zmluvné postavenie žalovaného zhoršuje.

Obdobná situácia existuje aj pri právnej úprave premlčania. Obchodný zákonník pri právach vzniknutých odstúpením od zmluvy určuje v ustanovení § 397 4-ročnú premlčaciu dobu. Na rozdiel od tejto úpravy je pri nároku na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vzniknutého odstúpením od zmluvy stanovená v Občianskom zákonníku 2-ročná subjektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 1) a 3-ročná objektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 2). Táto výhodnejšia právna úprava premlčania v Občianskom zákonníku je dôvodom prečo sa jej žalovaný vzdať nemôže. Navyše, a to je potrebné zdôrazniť, súd prvého stupňa sa nestotožnil s názorom žalovaného o premlčaní pohľadávky, a teda dôvodom zamietnutia žaloby nebolo premlčanie nároku uplatneného žalobou.

Vzhľadom na to, že dôvodom zamietnutia žaloby nebolo premlčanie, žalobcom nastolená dovolacia otázka v odvolaní je právne bezvýznamná. Okrem toho túto otázku už riešil vo svojom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky. Rozsudkom zo dňa 28.05.2015 vydaným vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, Najvyšší súd skonštatoval, že aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka generálneho prokurátora o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného a nie Občianskeho zákonníka je zrejmé, že ak by Najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať zreteľ na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy bol povinný prihliadnúť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by

tiež zohľadniť ustanovenie § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka aj keď by sa inak mali použiť normy Obchodného práva. Právne predpisy, ktorých súčasťou sú obe tieto ustanovenia, nemajú prechodné ustanovenia, to znamená, že sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou týchto právnych predpisov. Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že v prípade zrušenia rozsudkov napadnutých mimoriadnym dovolaním by súd prvého stupňa posudzoval plynutie premlčacej doby podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho by rozhodol tak, ako v rozsudku, ktorý generálny prokurátor navrhuje zrušiť. Za takejto situácie nebol daný dôvod na pripustenie dovolacej otázky.

Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením o nemožnosti použitia ustanovení Občianskeho zákonníka len preto, lebo aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka si účastníci zmluvy nedohodli a táto vyplývala priamo z právneho predpisu. Použitie Obchodného zákonníka na právny vzťah vzniknutý medzi zmluvnými stranami si účastníci dohodli v časti VII. bod 3 Zmluvy zo dňa 26.05.2005. Podľa časti VII. bod 3 zmluvy zo dňa 26.05.2005 zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy súvisiace so zmluvami obsiahnutými v tejto listine sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Ak zmluva alebo všeobecné obchodné podmienky upravovali následky odstúpenia odlišne od občianskoprávnej úpravy, takéto dojednanie je neplatné pre jeho rozpor s ustanovením § 54 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Keďže ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), išlo o neplatnosť absolútnu vyplývajúcu z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka a pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Okrem toho ustanovenia Obchodného zákonníka o odstúpení od zmluvy nemožno, ako to už bolo skôr konštatované, aplikovať na zmluvu o úvere uzatvorenú síce podľa ustanovení Obchodného zákonníka, ale majúcu charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Nebolo by totiž logické, aby pri spotrebiteľských zmluvách uzatvorených podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinných v čase uzatvorenia zmluvy sa odstúpenie od zmluvy riadilo Občianskym zákonníkom a v iných spotrebiteľských zmluvách uzatvorených podľa ustanovení Obchodného zákonníka, Obchodným zákonníkom. Takýmto prístupom by došlo k znevýhodneniu veľkej skupiny spotrebiteľov v porovnaní so skupinou druhou. Občiansky zákonník účinný od 01.04.2015 v ustanovení § 52 ods. 2 ukladá povinnosť prednostného použitia ustanovení Občianskeho zákonníka na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, a to aj vtedy, keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka upravujúce odstúpenie od zmluvy sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred 01.04.2015, čo nepochybne vyplýva z už skôr spomínaného rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného vo veci 8MCdo13/2014.

Odvolačný súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. rozsudok potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešný žalovaný náhradu trov nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.